

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru declararea zilei de 10 august drept Ziua națională a demnității cetățenilor români, a luptei împotriva corupției, abuzurilor și injustiției

Analizând **propunerea legislativă pentru declararea zilei de 10 august drept Ziua națională a demnității cetățenilor români, a luptei împotriva corupției, abuzurilor și injustiției** (b513 din 2.09.2020), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/3488/8.09.2020 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D1007/8.09.2020,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect declararea zilei de 10 august ca Ziua națională a demnității cetățenilor români, a luptei împotriva corupției, abuzurilor și injustiției. Intervenția legislativă este argumentată în Expunerea de motive prin faptul că *„în această dată, în 2018, a avut loc cea mai importantă manifestare a cetățenilor români din țară și din diaspora din perioada în care România ca susținătoare a valorilor occidentale este parte cu drepturi depline a organizațiilor europene și euroatlantice”*.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, prima Cameră sesizată fiind Senatul, în conformitate cu dispozițiile art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată.

Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. Precizăm că Secretarul General al Senatului a transmis spre avizare Consiliului Legislativ, cu adresa nr.XXXV/4631/20.08.2019 o altă propunere legislativă (nr.b382 din 14.08.2019), conținând soluții legislative similare, respectiv, instituirea zilei de 10 august ca „*Ziua Unității Civice*” care, la momentul avizării prezentei propuneri legislative, se află în lucru la comisiile de specialitate ale Camerei Deputaților (Pl-x nr.608/2019), în calitate de Cameră Decizională. Pentru respectiva propunere legislativă, Consiliul Legislativ a emis avizul favorabil, cu observații și propuneri, nr.777/6.09.2019.

În vederea evitării adoptării unor soluții diferite, sugerăm dezbateră concomitentă a acestor propuneri legislative, urmând a fi adoptat un singur act normativ care să reunească valorile sociale a căror celebrare ar urma să se desfășoare în ziua de 10 august.

3. Având în vedere că măsurile preconizate la art.3 au implicații asupra bugetului de stat, sunt incidente prevederile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituția României, republicată, privind solicitarea unei informări din partea Guvernului, precum și dispozițiile art.15 alin.(1) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare atât la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute la art.15 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, republicată, cât și la obligativitatea precizării surselor de acoperire a majorării cheltuielilor bugetare.

4. Analizând conținutul propunerii legislative, semnalăm că potrivit art.6 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă.

De asemenea, se poate observa că dispozițiile prezentei propuneri legislative au un caracter declarativ, deoarece acestea nu sunt determinate de nevoia de reglementare a unui anumit domeniu de relații sociale și de specificul acestuia, ci sunt, mai degrabă, generate de dorința, de a stabili, fără echivoc și într-un singur caz, declararea zilei de 10 august ca Ziua națională a demnității cetățenilor români, a luptei împotriva corupției, abuzurilor și injustiției.

Totodată, soluția legislativă propusă pentru **art.2** are caracter redundant, instituind un paralelism legislativ, având în vedere faptul că, *de lege lata*, art.3 lit.a) din Legea nr.75/1994 privind arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României de către autoritățile și instituțiile publice, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că „*Drapelul României se arborează temporar cu prilejul zilei naționale a României și al altor sărbători naționale, în locurile publice stabilite de autoritățile locale*”.

Caracterul pur declarativ al propunerii legislative, fără a se constitui în mod efectiv drepturi și obligații, este de natură să determine ambiguități cu privire la efectele pe care legea le-ar putea produce. Or, de esența unei legi, ca act juridic al Parlamentului, este însuși caracterul normativ al acesteia, iar nu unul eminamente declarativ, lipsit de efecte juridice. De aceea, apreciem că o asemenea sferă de reglementare poate fi realizată, eventual, printr-o declarație a Parlamentului.

Prin urmare, apreciem că, sub aceste aspecte, propunerea legislativă este susceptibilă a încălca prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, atât în componenta sa referitoare la stabilitatea raporturilor juridice, cât și în cea referitoare la calitatea legii, prin raportare la art.3 alin.(1) coroborat cu art.52 alin.(1) din Legea nr.24/2000.

Potrivit jurisprudenței constituționale, o lege trebuie să fie elaborată în conformitate cu Constituția, să reprezinte actul juridic al Parlamentului, să exprime și să reglementeze relații sociale generale. Caracterul normativ al legii impune stabilirea unor dispoziții exprese referitoare la drepturi și obligații ce trebuie stabilite în sarcina destinatarilor normei juridice, dar și a consecințelor nerespectării acestor obligații, prin instituirea de sancțiuni.

5. Menționăm că art.3 din prezenta propunere legislativă prevede că autoritățile administrației publice centrale și locale au obligația să asigure material și logistic, din bugetele proprii, organizarea și desfășurarea manifestărilor respective, norma fiind susceptibilă a încălca principiul constituțional al autonomiei locale, consacrat de art.120 alin.(1) din Constituția României, potrivit căruia: „*Administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale se*

întemeiază pe principiile descentralizării, autonomiei locale și deconcentrării serviciilor publice”.

Precizăm că Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, reglementează regimul general al autonomiei locale, definită la art.5 lit.j), în mod asemănător Cartei europene a autonomiei locale, ca fiind „dreptul și capacitatea efectivă a autorităților administrației publice locale de a soluționa și **de a gestiona, în numele și în interesul colectivităților locale la nivelul cărora sunt alese, treburile publice, în condițiile legii**”. Totodată, art.84 alin.(3) din același act normativ stabilește faptul că „**Autonomia locală este numai administrativă și financiară, fiind exercitată pe baza și în limitele prevăzute de lege.**”, iar alin.(4) prevede că „**(4) Autonomia locală privește organizarea, funcționarea, competența și atribuțiile autorităților administrației publice locale, precum și gestionarea resurselor care, potrivit legii, aparțin comunei, orașului, municipiului sau județului, după caz**” Conținutul acestui drept cuprinde cele două valențe ale autonomiei - autonomia administrativă și autonomia financiară - și privește organizarea, funcționarea, competențele și atribuțiile, precum și gestionarea resurselor care, potrivit legii, aparțin comunei, orașului, municipiului sau județului.

În ipoteza în care sunt adoptate normele prezentei propuneri legislative, în actuala redactare, se poate ajunge la concluzia că Parlamentul, acționând în acest fel și arogându-și competența de legiferare, în condițiile, domeniul și cu finalitatea respectivă, ar acționa *ultra vires*, intrând în aria de competență a autorităților executive, singurele cu atribuții a stabilit destinația bugetelor proprii, printr-un act de reglementare secundară, care să se subsumeze competenței autorităților administrației publice locale sau centrale.

În acest sens, menționăm că, în jurisprudența constantă¹ a Curții Constituționale, aceasta s-a pronunțat în sensul că „*acceptarea ideii*

¹ Decizia nr.600 din 9 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1.060 din 26 noiembrie 2005, Decizia nr. 970 din 31 octombrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.796 din 22 noiembrie 2007, Decizia nr. 494 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.819 din 21 decembrie 2013, Decizia nr.574 din 16 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.889 din 8 decembrie 2014, paragraful 21, sau Decizia nr.777 din 28 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1011 din 20 decembrie 2017, paragrafele 24 și 25.

ca Parlamentul să își poată exercita competența de autoritate legiuitoare în mod discreționar, oricând și în orice condiții, adoptând legi în domenii care aparțin în exclusivitate actelor cu caracter infralegal, administrativ, ar echivala cu o abatere de la prerogativele constituționale ale acestei autorități consacrate de art.61 alin.(1) din Constituție și transformarea acesteia în autoritate publică executivă."

6. Sub rezerva celor exprimate la pct.4 și 5 de mai sus, semnalăm că propunerea legislativă poate fi îmbunătățită și din punctul de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, astfel:

a) pentru asigurarea unității în redactare cu alte acte normative similare, recomandăm reformularea **titlului**, astfel:

„Lege pentru declararea zilei de 10 august ca Ziua Națională a Demnității Cetățenilor Români, a Luptei Împotriva Corupției, Abuzurilor și Injustiției”. Formulăm prezenta observație, în mod corespunzător, și pentru **art.1** și **art.3**.

b) la **art.2**, semnalăm că sintagma „*televiziunea marchează*” este improprie stilului normativ, fiind necesară reformularea acesteia, astfel încât să redea intenția inițiatorului.

Totodată, pentru rigoarea exprimării, este necesară înlocuirea sintagmei „*această sărbătoare națională*” cu sintagma „*ziua națională prevăzută la art.1*”.

c) soluția propusă pentru **art.3** reglementează două teze conținând soluții legislative care nu se încadrează tematic în cuprinsul aceluiași element structural. Pentru o mai bună sistematizare a proiectului, este de analizat dacă cele două teze ale art.3 ar putea fi disjuncte în două alineate distincte.

Totodată, pentru un spor de rigoare normativă, sintagma „*administrația locală și centrală*” trebuie înlocuită cu sintagma „*autoritățile administrației publice centrale și locale*”.

p. PREȘEDINTE
ROMÂNIA
CONSILIUL
Toni GRUBĂ

București

Nr.

1019 / 6.10. 2020